

בלבבי משכן אבנה

כל החומר המופיע בעלון זה חדש

דרשה מהרב חיים של התבודדות

שאלות ותשובות לאחר השיעור [השיעור נמסר

לנשים בחו"ל ע"י הטלפון]

שאלה: היא גרה בארץ ואין לה ביום ראשון חופש, היא אימא של הרבה ילדים והיא לא מוצאת בדיוק דברים בחיים שלה שהם מיותרים כאילו, היא לא מוצאת דברים בחיים שלה שהם רצונות בלי להיות הכרח.

תשובה: הזכרנו ממש בשיעור עצמו, שיש בני אדם שיסתכלו ובאמת לא ימצאו, והתשובה היא על דרך כלל, שבשביל לראות את הדבר, צריך להתבונן יותר ולנסות להביט על החיים ממקום אמת יותר, נקי יותר ורוחני יותר.

ניתן למשל דוגמא, שבוע שעבר בארץ רח"ל רצחו ארבעה יהודים קדושים, הארץ הזדעזעה, הלבבות היו פתוחים, ויש בני אדם שלמשל באותו יום התכוננו ללכת לקנות איזה דבר של מותרות, או ללכת לאיזה מקום שבביל לשחרר את הנפש קצת, וברגע שהם שמעו את אותו אסון, אז הנפש שלהם פנתה למקום אחר. מדוע, כי המצב הנפשי דורש דברים מסוימים, ובמצב נפשי אחר המציאות היא קצת שונה.

כמובן שיש דברים שכל אחד מאתנו צריך, ולכל אחד ואחת מאתנו יש דברים שבעצם הם אינם נובעים מצורך, הם נובעים מרצון. רק כיון שהוא נמצא במצב מסוים, במדרגה מסוימת, במבט מסוים על החיים, לכן נראה לו שאותם דברים הם מוכרחים.

דוגמא נוספת, אימא שמגדלת ילדים. מגיעה עונת החורף וצריך לקנות לילדים בגדים חדשים. אזי יש אימא שקונה לילדים בגדים כדי צורכם, ויש אימא שרוצה שייראו יותר יפה ושיהיו נראים יותר טוב, ושהחברות יגידו שהבגדים יפים, ושהשכנות יגידו שזה

טוב, אז היא רצה מחנות לחנות כדי למצוא משהו יפה וכן על זו הדרך. האם זה רצון או צורך, אחד יגיד שזה צורך, ומי שיתבונן יותר עמוק יבין שחלק זה רצון וחלק זה צורך. אפשר למצוא עוד הרבה מאוד דוגמאות בכל בית ובית.

לדוגמא הניקיון והסדר בבית, לפעמים חלק מהסדר הוא רצון וחלק מהסדר הוא צורך, חלק מהניקיון הוא רצון וחלק מהניקיון הוא צורך. אפשר לחלק כל דבר בחיים לצורך ורצון, ואם מתבוננים עמוק ואמתי, אצל כל אחד ואחת ימצא שחלק רצון וחלק צורך.

שאלה: כשהיא עושה התבודדות, אז הרבה פעמים היא מרגישה שכאילו היא עוזבת את הגוף, היא יוצאת מהגוף ועולה למעלה. דרך מקום צר היא עולה למעלה, ואם היא עושה התעמלות לפני ההתבודדות, אז היא מרגישה שזה פחות קורה לה. והיא רוצה לדעת מה הרב אומר על זה.

תשובה: אני לא מכיר את המקרה לגופו, אבל ההסתברות היא שהנפש לא מאוזנת, ויש נטייה מסוימת לניתוק, זה לא קורה רק בזמן ההתבודדות, זה כנראה אופן יותר של חיים שאין איזון עם הגוף כי יש איזושהו ניתוק, זה יכול להיות חלקים אחרים בנפש, אבל הנפש לא יציבה בתוך הגוף ולכן יש נטייה לצריכה למעלה. ברגע שהיא עושה התעמלות, אז היא עושה איזה דבר של רוגע בגוף. צריך לאזן גם את כללות הנפש, שהיחס בין החיבור לארציות ליחס למקום העליון, יהיה יותר מעודן.

שאלה: היא חושבת שהתעמלות בשבילה זה דבר מאוד חשוב. זה לא רצון, אלא זה דבר הכרחי, שהיא תרגיש יותר מחוברת. האם זה נכון לחשוב ככה ולעשות את זה?

תשובה: זה כנראה נכון, אבל זה לא מספיק. יש לה צורך עוד יותר חזק לעשות סדר

מעשי בחיים. כנראה שכח ההתעמלות הוא דבר טוב בשבילה, אבל רגעי. צריך איזון רגעי של הנפש מול הגוף. יש לה נטייה כנראה יותר מדי חזקה לכיוון הנפש וחולשה מסוימת בחיבור לארציות, צריך קו כללי של איזון ולא רק את הנפש.

שאלה: שהיא מנסה לפעמים לעשות רק דברים הכרחיים, אז היא נהיית מאוד לחוצה מזה, מה הרב מציע?

תשובה: בדיוק. לא לנסות לעשות רק דברים הכרחיים. לעשות שלוש פעמים ביום דברים קטנים לבטל את הרצון ולהיצמד לצורך. הדגשנו מיד, לא לחיות רק עם הצורך בלי הרצון. אלא רק שלוש דברים קטנים ביום להוריד ולהתקרב יותר לצורך.

כל מי שילך בדרך קיצונית של קצוות, על דרך כלל הוא לא יצליח. בין המרחק של הרצון לבין המרחק של הצורך אצל כל אחד ואחת על דרך כלל, זה יותר משמיים וארץ. אז מי שמנסה לקפוץ מהארץ לשמיים יצליח. לכן עוד הפעם העצה למעשה: לעשות שלוש דברים קטנים ביום, להקטין את הרצון ולהתקרב לצורך. לא לעשות רק כדי הצורך. אבל נחמד, לא רק ענין לוותר למעשה על הרצונות, אלא כדי להרגיל את הנפש בעומק שהיא רוצה להשקיט את הרצונות, זה דבר דק ועמוק.

שאלה: היא מרגישה כדי שהיא תגיע למקום שקט ונוח, היא צריכה לבטל את כל הרצונות, ולא רק את הרצונות, אלא גם את כל ההרגשים שלה, האם זה נכון מה שהיא עושה או לא?

תשובה: לבטל את כל הרצונות ואת כל ההרגשים, זו דרך מאוד מאוד מסוכנת. כנראה שיש בנפש כל מיני הרגשות שליליים, ובמקום להתמודד עם אותם הרגשות שליליים ולתקן אותם, אז הדרך היא פשוט

פרק ההתבודדות | מרבינו אברהם בן הרמב"ם

לפי הדברים הללו, כלפי כח המדמה, אדם הנמצא במדרגת מחשבה, הוא לא מדמה מציאות של מעשה כרוב בני האדם הנמצאים במעשה, וכן הוא לא מדמה מציאות של הרגשה. כאשר בני אדם על דרך כלל מדמים מציאות של הרגשה, אם רגשותיהם אינם מתוקנים אזי נולדת מכך מידת הקנאה, שמידת הקנאה בנויה על כך שאם לראובן יש אזי גם אני רוצה שיהיה לי. זהו כח המדמה אם מידותיו של האדם הם באופן של קלקול.

אולם כאשר האדם מזדכך במידות מתוקנות, ויתר על כן עולה למדרגת המחשבה, כעת כח המדמה משמש אותו למושכלות, כי הרי הוא נמצא במדרגת מחשבה, ואזי המדמה משמש אותו למושכלות העליונות.

וזהו סדר ההתבודדות שנתבאר לעיל, האדם מבודד את כח המחשבה מהמעשה ומההרגשה, ולפיכך הוא מבודד גם את כח המדמה מהמעשה ומההרגשה, וכעת הוא משתמש בעיקרו של כח המדמה למושכלות העליונות.

כעת נחזור ללשונו של ר"א בן הרמב"ם, והפעלת החלק הדמיוני, במה הוא מפעילו, במה שמסייע לחלק ההגיוני, שהוא חי בעולם של מחשבה, והמדמה משמש אותו למושכלות עצמם, כיצד, על ידי התבוננות בבריאותיו יתעלה, בריאות אדירים המודיעות על בוראן, כגון התבוננות בגדולת הים ואימתו ונפלאות הצירים שבתוכו, או התבוננות אל סבוב הגלגל במלוא הדרו או בטיבם של הכוכבים וכדומה.

נבאר. באדם יש את כח השכליות ויש את כח הציור. כח הציור החי באדם הוא הנקרא בעומק מדמה. כאשר האדם מתבונן בבריאותיו יתעלה, יש את מה שהוא רואה את אותם הבריות, ויש את מה שהוא חושב בגדלות ה' במה שהוא רואה. אלו הם שני חלקים, הראייה שהוא רואה, וההכרה שנולדת מכך - ידיעה בגדלות הבורא. ויש לבאר כיצד נחקקת אצל האדם גדלות ה'. ■ המשך בשבוע הבא - מתוך סדרת

שיעורים על ספר "המספיק לעובדי ה' מרבינו אברהם בן הרמב"ם"

פרק ו' | האופן למעשה של צירוף היראה והתורה.

ולכן, כאשר הוא ניגש לדבר העיקרי ביותר שהוא עסק התורה אז ההכנה אצלו הופכת להיות טבעית! היא לא כמי שכפאו שד או הנפה"ח או הכולל, אלא צורת החיים שלו היא באופן של הכנה למה שהוא עושה, הכנה, פְּנִים!

ודאי שככל שהאדם גבוה יותר אז ההכנה שלו לוקחת לפעמים פחות זמן כי הוא כבר מוכן מצד עצמו. כפי המעשה שסיפר הרב פינקוס זצ"ל על החפץ חיים, והוא אמר שלפי דעתו זה המעשה הכי גדול שאפשר לספר על החפץ חיים.

היה מעשה שנתאספו גדולי הדור ועוד ת"ח לכינוס גדול והגיע זמן תפילה (מנחה או מעריב), והיה צריך לעמוד בתפילה תוך כדי הכי-נוס, מספר הרב פינקוס שהחפץ חיים ניגש מיד להתפלל ללא שום הכנה ועל זה הוא אמר שזה המעשה הגדול ביותר שאפשר לספר על החפץ חיים! ברור שזה נובע מהעומק הפנימי שהוא מוכן כל הזמן לעומד לפני בוראו!! לא כי הוא לא צריך הכנה. כביכול, כעין מה שנאמר אצל משה רבינו "אתם שובו לכם לאהליכם ואתה פה עמוד עמדי", אז הוא עומד מוכן תמיד לדבר עם השכינה. אולם זוהי מדרגה של יחידי הדורות.

מי שאינו עומד כל רגע מוכן באופן פנימי עמוק, ובלשון יותר פשוט - טה, הנפש שלו אינה דבוקה באופן שלם בו ית"ש ובתורתו, אז בהכרח שיש לו חלק אחר הופכי בנפש ואשר על כן הוא צריך הכנה.

ההכנה הזו, היא מהתנאים היסודיים ביותר על מנת שתהיה אפשרות של קיום לכלל כל קומת עבודת האדם!! ראוי לו להתיישב, קודם שיתחיל, על כל פנים זמן מועט.

"להתיישב", לכאורה ודאי שאין כוונת הנפה"ח דוקא לישיב על הכי-סא, אלא "להתיישב" כלומר להגיע למקום של ישוב דעת, ומשם ממשיכים הלאה. כאן צריכים להבין נקודה נוספת יסודית מאד.

אדם שמתיישב ומיד הוא מתחיל לחשוב, כמו שאומר כאן הנפה"ח, "ביראת ה' טהורה להתוודות על חטאתו מעומקא

דליבא ויכוון להתדבק בלימודו, בו בתורה, בו בהקב"ה", הוא לא יצ-ליח. ומדוע לא? כי קודם שיתחיל "ראוי לו להתיישב", צריך ישוב דעת. ואחרי שיש ישוב דעת, אז הוא מתבונן במה שהוא צריך להתיבונן - בג' הדברים שנתבארו כאן, אבל ההתבוננות צריכה לבוא מתוך ישוב דעת.

לפיכך, למעשה צורת הדבר היא שבתחילה האדם מתיישב כפשוטו על הכיסא והוא לא מתחיל לחשוב לפני מי הוא הולך ללמוד תורה ולחשוב על החלקים שנתבארו כאן - ביראת ה' טהורה, תשובה ודבקות בו ובתורתו. אלא מתחילה הוא עובד על ישוב דעת. ובלשון פשוטה, הוא משקיט את מחשבותיו ומגיע לאיזושהו שקט עם עצמו. כל אחד ואחד מהיכן שהוא הגיע. מי שזכה קודם לכן לעמול בתורה, אשריו וטוב לו, ומי שלא זכה קודם לכן, אז בודאי שהוא מגיע ממקום רועש. ■ המשך בשבוע הבא - מתוך קובץ שיעורים על ספר נפש החיים שער ד'

אות יב'

נתבונן לרגע אחד, כעת התחילה שנת הלימודים בס"ד - כמה צער היה להורים בשביל להכניס את ילדיהם למוסדות החינוך, מסתמא שכל אחד מכיר יותר ממקרה אחד. אנו רק מדברים על להכניס את הילדים למוסדות להתחלת השנה, ולא על מה שיעבור עליהם כל השנה כולה, שזו סוגיא ארוכה לעצמה - הטלפונים שהאדם מקבל לביתו, או המכתבים שהוא מקבל, וכן על זה הדרך. ההתמודדות של מנהלי המוסדות על לפתוח את השנה, זו עוד שאלה מצד אחר. נמצא, שסבל רב מונח בכל המהלך שהאדם עמל בו. וכל זאת עוד לפני הכניסה לעמל תורה מבוקר עד לילה בתענית דיבור, בהתמסרות מוחלטת לעמלה של תורה - שזו עיקר עבודת האדם ויגיעתו כאן בעולם.

על זה אומר כאן הרמח"ל, אך מה שצריך לברר ראשונה, הוא ענין מציאות האדם והעבודה המוטלת עליו, לדעת מהו התכלית הנרצה בכל זאת - כיצד מסתכלים נכון על החיים שכל אחד מאתנו עובר. כאשר היינו ילדים קטנים היה נראה לנו שכל החיים זה משחקים, אלא שצריך באופן אקראי להסתדר עם המלמד וההורים. אולם כאשר האדם גודל קצת, בגיל יותר מבוגר, הוא פתאום קולט שהחיים הרבה יותר מורכבים מזה. ובאמת, ישנם הרבה בני אדם שלא קולטים זאת, שנה-שנתיים לאחר החתונה הם מתגרשים, הם חושבים שנישואין זה כמו שני ילדים בגן שצריכים להסתדר.

אולם, החיים הרבה יותר מורכבים מזה! אם אין לאדם בהירות של הסתכלות כיצד לראות את העומק של החיים, כל חייו הם בבחינת הפתגם השגור בפי בני האדם - "גוררים את העגלה של החיים עד שמגיעים לקבר". הצורת האמיתית של החיים היא, שיש לאדם בהירות אמיתית, חיה, מול העיניים, מהי ההנהגה שהקב"ה מנהיג את העולם, ומהי העבודה המוטלת על האדם. ואזי ההתמודדות עם כל ההתמודדויות שהוזכרו, נעשית מתוך אותה בהירות עליונה שממנה מכוונים את כל סדר החיים. כמובן שיש עליות ויש מורדות, אבל ישנה צורה פנימית לחיים, כיצד מתמודדים עם החיים שבורא עולם נתן בס"ד. ■ המשך בשבוע הבא - מתוך סדרת

שיעורים על ספר "דעת תבונות"

פרק ג' | כח הציור

לכן, על מנת לבנות את הדברים בצורה הנכונה מתחילתם, חוזרים ולוקחים ציורים ומתבוננים בהם עמוק מה רואים בציור. אפשר לפעמים להשתמש בעבודה זו בזמנים שבין כה וכה האדם נצרך להתעסק עם ציור, כגון בזמנים שהוא מקדיש לבניו ובנותיו הקטנים (כמובן בשיקול דעת באופן שלא יאבד את התועלת הנצרכת לילדיו...) וכדו', בזמנים שהוא כבר פתוח לעולם של הציור הוא יכול להשתמש בציור לתועלת הנצרכת לו לבניית נפשו כנ"ל.

ציורים המורכבים מחכמה

נוסף על כך, אפשר לקחת ציורים המורכבים מחכמה. בשנים האחרונות הוציאו כמה ספרים כאלה, של כל מיני ציורים מורכבים שיש בהם מאות פריטים. את חלקם הוציאו גם אנשים בעלי כשרון עם ידע בדברי חז"ל, כגון מגילת אסתר מצויירת שמובלעים בה מדרשים לרוב, חלק מהמדרשים ידועים, חלקם ידועים פחות, וחלקם כמעט לא ידועים כלל, וצריך הרואה להתבונן ולקלוט היכן הם נמצאים בתמונה.

כמובן, כמו בכל דבר גם לזה ישנם שני צדדים, ואנו מעמידים כעת את צד המעלה שבדבר. אדם שלוקח כזה ציור, ולא מביט בו רק כשעשוע אלא משתמש בו באופן יסודי בכוחות הנפש, ומנסה להתבונן בו בצורה עמוקה, הוא בעצם מרגיל את הנפש להסתכל על ציור כמתחילה, אך לא באופן של כח הציור, ולא באופן של המדמה, אלא לראות ציור מדוייק מתוך חכמה.

התחלנו הרי את סדר הדברים בכך, שיש באדם את כח המדמה שהוא בלתי מדוייק, יש בו את הציור שמשתעבד לכח המדמה הבלתי מדוייק, ויש את כח הציור המשתעבד למדמה שמאבד את כל כח המחשבה או חלקו.

וכעת למעשה. על מנת להשלים את כח הציור הנכון בעומק נפשו של האדם, האדם לוקח תמונה שיש בה חכמה, ופעמים יש בה הרבה חכמה. בהשקפה ראשונה האדם רואה רק את כלליות התמונה. אך כעת,

א) עליו להתבונן בה ולראות אותה לפרטיה ממבט חד מבורר ומדוייק, ולגלות בה עוד פרט ועוד פרט. לאט לאט ככל שהוא יתבונן בה יותר הוא יראה את הדיוק והפרטים שנמצאים בה. (ישנם בני אדם שהשקיעו בתמונות מסוג ע"ג שעות של התבוננות).

ב) בנוסף לכך עליו להתבונן בחכמה שגנוזה בה.

וכאן בעצם מונחת האחדות של שלושת הכוחות. הכח של המדמה, זה הציור החיצוני שרואה את הדבר בהשקפה ראשונה בכלליות. לתוכו הוא יוצק את הבהירות והדיוק של התמונה הנמצאת לנגד עיניו בפרטיה. ולתוכו הוא יוצק את כח המחשבה שיוצרת מציאות פנימית לראיה שהוא רואה.

באופן הזה, האדם בעצם לוקח את כל הציורים שהוא ראה בימי חייו, ולאט לאט הוא מעלה אותם למקום המחשבה. (ובעומק זהו אחד מהתיקונים לפגם העיניים שהרי כל פגם העיניים זה בבחינה של שוטה - שוטה, והתיקון הוא "עיני העדה" - חכמה, אך לא זו עיקר סוגייתנו כעת.)

וא"כ, באופן הזה שהוזכר האדם בעצם מעלה את כח הציור שלו למוחין דגדלות, והמוחין דגדלות משלבים את המדמה יחד עם הציור המדוייק ויחד עם עומק החכמה בבת אחת. שלושתם מצטרפים גם יחד במעמקי כח נפשו של האדם, ואז האדם רואה את הדברים שרואה באופן השלם.

■ המשך בשבוע הבא - מתוך סדרת שיעורים "דע את תורתך דרכי הלימוד"

אבד | לא תראה את שור אחיך

כתיב (ויקרא כג, ל) וכל הנפש אשר תעשה כל מלאכה בעצם היום הזה (יו"כ) והאבדתי את הנפש ההיא מקרב עמה. וברש"י שם, לפי שהוא אומר כרת בכל מקום ואיני יודע מהו, כשהוא אומר והאבדתי, למד על הכרת שאינו אלא אבדן, והוא לשון התורת כהנים על אתר. והבן שיש אבדת ממונו, ויש אבדת גופו, כמ"ש בסנהדרין (עג ע"א), ויש אבדת נפשו. ר"ת מגן, ממונו - גוף - נפש. וע"ז אמר הקב"ה לאברהם אנכי מגן לך.

כי נודע שכרת היפך כתר, בחינת תר"ך עמודי אור. ושורש האבדה, היא אבדת האור, הן צמצום אור א"ס שנסתלק ממקום שעתיד להיות חלל לסביבותיו, והן גניזת האור הראשון לצדיקים לעת"ל, כפי שבואר לעיל. וכאשר נכרת חיבור תר"ך עמודי אור, נעשה חלות של אבדה באור. ויתר על כן, כאשר אור בקדושה נאבד נלקח אור זה לקלקול, ומשם שורש אור (לשון אש) של גיהנם. ואמרו (עירובים יט ע"א) א"ר יהושע בן לוי, ז' שמות יש לגיהנם, ואלו הן, שאול ואבדון וכו', אבדון אבד-ון. והביאו ראייה מן קרא (תהלים פח, יב) היסופר בקבר חסדך, אמונתך באבדון. והרי שיחס שם אבדון ביחס לאמונה, אמונתך באבדון. וכמ"ש (ירמי' ז, כח) אבדה האמונה ונכרתה מפייהם. כי כאשר נסתלק האור (כנ"ל) נעשה חשך, וע"ז כתיב ואמונתך בלילות. אולם ח"ו כאשר חל אבדה על גבי אבדה וזהו אבדון, הכפלה של אבדה (כמ"ש הרשב"ם על עצבון הכפלת העצבון). אזי אף האמונה נאבדה. ועיין זוה"ק ויצא קס"א ע"ב.

וביו"כ מאיר אור הכתר כנודע, אור של תר"ך עמודי אור. ולכך דוקא ביום זה מתגלה ח"ו בקלקול היפוכו של מי שמפירו, והאבדתי את הנפש ההיא מקרב עמה. אולם כאשר משמר אור יו"כ דבק בהארתו שהוא תיקון האבדה, כמ"ש (סנהדרין קיא ע"א) דתניא, כשעלה משה למרום מצאו לקב"ה שיושב וכותב ארך אפים, אמר לפניו רבש"ע ארך אפים לצדיקים, א"ל אף לרשעים, א"ל רשעים יאבדו, א"ל השתא חזית מאי דמבעי לך, כשחטאו ישראל א"ל לא כך אמרת ארך אפים לצדיקים, א"ל ולא כך אמרת לי אף לרשעים, והיינו דכתיב, ועתה יגדל נא כח ה' כאשר דברת לאמר. וזהו יו"כ, תיקון חטא העגל, תיקון רשעים יאבדו.

המשך בעמוד ה'

פרק א' | תפקידן של בנות ישראל

סיכום נסכם א"כ בקצרה את עיקרי הדברים שלמדנו בשיעור זה:

- כל הקשרים שיש לאדם נכללים בארבעה סוגים: קשר לעליון, קשר לנמצא בצדו, קשר לעצמו, וקשר לנמצא תחתיו.
- ישנו שוני בין בני האדם בלמי כל אחד קשור, ומה החוזק הקשר לאותם אלו שהוא קשור אליהם.
- קשר נכון ואמתי הוא רק קשר המאוזן עם שאר החלקים.
- החלק המעשי בירור ע"י רשימה: למי אני קשור בכל אחד משלושת החלקים, וזיהוי הקשר החזק יותר שבכל חלק. והחזק יותר מכל החלקים.

יזכה אותנו הבורא להבין את הדברים ברור, להבן כל אחד אותם בנפשו הפרטית, ולהתקדם שלב ע"ג שלב בסייעתא דשמיא.

פרק ב' | קשר חיצוני ופנימי

ארבעת קומות הקשרים בשיעור הקודם התבארו בס"ד ארבעת קומות סוגי הקשרים שיש לאדם, א הקשר למה שנמצא מעליו כקשר לבורא עולם, לתורה, להורים, ולרב או לכל משפיע שהאדם מקבל ממנו ברוחניות וגשמיות. ב הקשר למה שנמצא לצידו כקשר בין בני זוג וקשר של ידידות וכו'. ג הקשר של האדם עם עצמו. ד הקשר למה שנמצא מתחתיו

שתי מערכות של קשרים - חוץ ופנים עוד התבאר בקצרה שכל סוגי הקשרים שיש לאדם מתחלקים לשתי מערכות: מערכת אחת כוללת את כל הקשרים שיש לאדם עם מה שמחוצה לו. והמערכת השניה היא הקשר של האדם למה שבתוכו ולפנימיות עצמו.

קשרים למה שחוץ לאדם כל שלושת קומות הקשרים שהם הקשר לעליון, למה שלצדו, ולמה שתחתיו, בפנימיות בוודאי שהם קשר עצמי פנימי, אולם בחיצוניות כלומר בהכרה וההרגשה הגלויה בדרך כלל אצל רוב בני אדם קשרים אלו נתפסים כקשר לדבר שמחוץ לאדם, ואפילו שהקשר לאותו דבר הוא קשר חזק ואפי' קשר חזק מאד מאד שנוגע בנימים הדקים של הנפש, אעפ"כ בהרגשה הגלויה של האדם הוא רואה את אותו דבר כנמצא מחוצה לו.

ניתן לראות זאת בכל הדוגמאות שהוזכרו בשיעור הקודם: הקשר הראשון שהוזכר בקומת הקשרים למה שמעל האדם הוא הקשר לבורא ית', על אף שבשורש הפנימי והנעלם נשמות כל ישראל כלולים בבורא ית' כביכול, כמאמר חז"ל "קוב"ה וישראל חד" אבל אצל רוב בני האדם הן בהכרה השכלית והן בהכרת והרגשת הלב הבורא ית' נתפס כמי שנמצא מחוץ לאדם. יש את הבורא ית' ויש אותי, ואני נקשר אליו, משתוקק אליו, מבקש ממנו, וכו'. א"כ קשר זה נתפס כקשר לדבר שנמצא מחוץ לאדם.

הדוגמאות הנוספות שהוזכרו בקומה זו הם הקשר להורים או לרב ולכל משפיע שהאדם מקבל ממנו הן ברוחניות והן בגשמיות, אף כאן למרות שהקשר להורים הוא קשר חזק כי זהו קשר טבעי שהילוד והילדים קשורים זה לזה, אך אעפ"כ בחיצוניות כל אדם רואה ותופס את הוריו כדבר שנמצא מחוצה לו. כמו"כ בדוגמאות הקשרים למי שנמצא לצדו כקשר של בני זוג או קשר של ידידות: אפילו שעל הקשר לבן הזוג נאמר "זאת הפעם עצם מעצמי ובשר מבשרי..." וזהו קשר חזק מאד של אהבה אמיתית וכנה. אבל בהרגשה וההכרה הגלויה של הקשר ברוב המקרים האדם תופס את בן הזוג כמי שנמצא מחוצה לו.

וכן על זה הדרך בקשר של האדם עם מי שנמצא מתחתיו כילדיו וכו' על אף שבוודאי הילדים הם חלק מעצמיות ההורים, אבל במצבם העכשווי הקשר

אליהם מתגלה ומתראה בנפש כקשר למי שנמצא מחוץ לאדם. ■ המשך בשבוע הבא - מתוך קובץ שיעורים על תפקידן של בנות ישראל.

בחוקותי | ב-ל

ונתנה הארץ יבולה, יבול, בל-יו. רבותינו לימדונו (מבואר היטב בעץ חיים) שמדרגת לב שורשה ל"ב נתיבות חכמה עליונה שבראש. וכאשר הארה זו מתפשטת לתוך גופו של האדם נעשה "לב". וכאשר ח"ו אינה מתפשטת, אזי זהו בחינת "בל", לשון שלילה.

הארה עליונה זו היא ממדרגת הלוּבן העליון. לבן לב-ן, כמבואר בדברי רבותינו. וכאשר הארה זו מאירה אצל נקבה נעשה במקום הלב, מקום דדיה, חלב, וכן חלב, לב-ח. ומדרגת חלב מקשרת את הולד לאמו, ללוּבן העליון, ללבה של האם. חלב אותיות חבל, שהחלב נעשה חבל המקשר בין הולד לאם. ובעומק הכח המקשר הוא ה"לב" כנ"ל.

וכשם שהוא בכח המקשר בין הולד לאמו, כן שורש כח ההולדה, "זכר" ו"נ-קבה" שורשו בלב. והוא בחינת בעל, לב-ע. כי תחילת החיבור הוא בחינת חיבור, אח"כ נישוק, ואח"כ חיבור גמור ומקום החיבור במקום הלב, חיבור לב אל לב, זהו מהות עומק החיבור.

ועיקר החיבור בין בחור לבתולה. בתולה, לב-תוה. וכמלכי אדום הנזכרים בפרשת וישלח, ז' ראשונים שבהם לא הוזכר נקבה בהם. למלך השמיני (בחינת חלב, לב, ח, כנ"ל) הוזכרה אשתו ושמה מהיטבאל, לב-מהיטא. ובו לא כתוב מיתה, כי היה חיבור במדרגת לב.

והנה תולדות ראשונים שהיו בעולם, קין והבל, הבל, לב-ה. כי בהבל נתגלה חיבור הלב של אדה"ר וחוה ונגלה חיבורו של הבל אל ליבה של חוה. וכאשר קם קין על הבל והרגו, ביטל חיבור הלב. ובשעה זו נתחדשה אב-לות בפועל ראשונה בעולם. אבלות, אבל א-לב. בבחינת טוב ללכת אל בית האבל וגו', והחיי יתן אל לבו. אבל אל-לבו. ושורש אבלות זו נעוץ בחוה שנתנה לאדה"ר לאכול מעץ הדעת, שעליו נאמר ביום אכלך ממנו מות תמות. ומעשה זה הוגדר בחז"ל, היא שפכה דמו של עולם.

והנה יש רציחה בפועל, ויש אביזריהו, מלבין פני חבירו, הנקרא עלב-ע-לב. והנה אמרו, עשרה דורות מאדה"ר עד נח וכו'. אולם במקום שיהא תיקון הלב, נעשה קלקול כמ"ש ויתעצב ה' אל לבו. וכתוצאה מכך נעשה מבול. לב-מו. ועיקר גזר דינם לא נחתם אלא על הגזל, היפר צדקה-נותן. גזל כולו מקבל, קבל, לב-ק שהוא בחינת בלק אותיות קבל, כנודע. ותול-דת כך נעשה הסבל הגדול בעולם כמעט לכל יושבי תבל. סבל, לב-ס. וחל על עצם העולם הנקרא תבל. לב-ת. כלומר על עצם שורש העולם הנקרא לבו של העולם, כמ"ש חז"ל שיש למקום לב, כמ"ש דברו על לב ירושלים. ולב דקלקול שבעולם הוא בכל, לב-ב.

ואחר עשרה דורות בא אברהם לתקן זאת. ועיקר הפסולת היוצאת לת-רבות רעה ביום מיתתו הוא עשו, בחינת אדם בליעל, היפך אדם, אדום, בליעל, לב-עלי. ושורשו שהוא זרעו של בתואל, לב-תאו. ולעומתו יעקב נושא את בלהה, לב-הה. ובשבטים עיקר התיקון לכך, זבולון, לב-זון, זון רחם זכר ונקבה, תיקון אחדותם. והמתנגד ליעקב לבן, לב-ן. שהוא נבל, כנודע ופסולתם של אלו בבחינת זבל, לב-ז. ושורשם נחש, פורץ גדרו של עולם, פורץ את הגבול, גבול, לב-גו.

ושלמות התיקון בבנין המשכן ע"י בצלאל, וכל חכם לב. בצלאל, לב-צאל. ובכניסה לא"י ע"י כלב, לב-כ. ובמצות יובל הנוהגת בארץ יובל לב-ו. ושורשו יום החמישים של מתן תורה, במשך היובל המה יעלו בהר.

שרשי התיבות המרכיבות מאמר זה: אביאל, אבימלך, אבל, אבשלום, אהליאב, חלב, זבל, חבל, לבן, אלגביש, אלישבע, בבל, בהלה, בלע, בעל, ברזל, בתולה, גבל, גבול, בגלל, בכל, בול, זבולון, בחל, חלב, כלב, בל, לב, יובל, יבול, לבש, להב, בלהה, בלה, בלט, בלעם, בלשצר, בלתי, סבל, בצל, בצלאל, בישל, גבעל, גבריאל, גבלה, הבל, מבול, לבנון, נבל, איזבל, בתואל, גבול, לביא, עיבל, קבל, שביל, שבלים, תבל, יבלת, בלק, מהיטבאל, מלבן,

עלב, שבלול. ■

כתיב (ויקרא כו, לח) ואבדתם בגוים, ואכלה אתכם ארץ איבכם. ופרש"י כשתהיו פזורים תהיו אבודים זה מזה. וכמ"ש בתורת כהנים, ואבדתם בגוים, אין אובדין אלא גולה. יכול אובדן ממש, כשהוא אומר ואכלה אתכם ארץ אויבכם הרי אובדן ממש אמור, הא מה אני מקיים ואבדתם בגוים, אין אובדן אלא גולה. ומעין כך אמרו (מכות כד ע"א) משה אמר ואבדתם בגוים, בא ישעיהו ואמר (ישעי' כז, יג) והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול וגו'. והרי גדר אבד, פיזור.

ונודע בתורתו של המהר"ל שאות ד' ענינה פיזור, בחינת ארבע כנפות הארץ. נקודות הרחוקות זו מזו המרחק הרב שיתכן. ולכך כל גלות, פזור לבין האומות הוא בבחינת אות ד'. וזהו אבד, אב-ד. אב - שורש חיבור למקום. ד - פיזור.

וזה עומק מ"ש (ברכות נב ע"ב) פירורין שאין בהם כזית מותר לאבדם. והיינו פירורין שאין בהם כזית, עצם כך שהם פירורין הם כבר בגדר אבד, פיזור, פרוור. ומכיון שכבר חל עליהם שם של אבד, לכך מותר לאבדם, בבחינת קמח טחון טחנתה.

ולכך אמרו (שם נז ע"א) הרואה נחש בחלום וכו', הרגו, אבדה פרנסתו. כי פרנסה נקראת כן מלשון פרוסה-ן. בבחינת מה דרכו של עני בפרוסה. ונחש נאמר בו עפר תאכל כל ימי חיך. עפר ע-פר, לשון פירורים שמתפורר לע' (בחינת ע' אומות, שמאחד נתפורר ונעשה ע' אומות). וכאשר הוא הורג את הנחש מבטל כחו של נחש, כי אצל הנחש יש אחשביה גם לפירורין, כי זה כל מאכלו (וזהו עומק מחלוקת הפוסקים לגבי פירורין בפסח, כי אצל אדם בשורשו העליון אינו חשוב, אולם אצל נחש זהו כל מאכלו. וכאשר הורגו מבטל חיבורו לפירורין, לפרוסה, פרס, פר-ס. ומכאן ואילך אבד פרנסתו, שיעור אכילתו כדי אכילת פרס, פרוסה, ואוכל פירורין קטנים יותר. ובדקות יש מדרגת פרס - פר-ס. ויש מדרגת עפר - פר-ע. ולכך אמרו שם הרואה נחש בחלום פרנסתו מזומנת לו, בבחינת פרנסת נחש, עפר פר-ע, כנ"ל ולא במדרגת אדם פר-ס. וכאשר הרגו אבדה פרנסתו בבחינת נחש שהיתה לו תחלה. ■ נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

אגני קרונותון. ועיין פרדס רימונים (ערכי הכינוים, ערך אגן) אגן היא מלכות בהיותה מלאה ושלימה בכל עגוליה, וזה לשון אגן, ולשון עגול. ושורש דבריו בתנחומא (כי תשא ב) מה אגן עגול וכו'. ועיין בלקח טוב (שהש"ר שם) אגן הסהר, עיגול, מגן, חגן, לשון חוג הארץ. ועיין חולין (מא ע"ב) - אגן, עוגה. ועוד. כתיב (שה"ש פ"ז פ"ג) שררך אגן הסהר, פרש"י, טיבורך (נקודת אמצע של אדם כנקודת אמצע של עיגול) וכו', ע"ש שהטבור כמו נקב עגול מושלו כאגן עגול. ועיין אבן עזרא (שמות כד, ו) ומלת באגנות, כלים עגולים, כמו אגן הסהר. ועיין ספר השרשים לרד"ק ערך סהר. ועיין סנהדרין (לז ע"א) כחצי גרן עגולה צורת סנהדרין וילפי' מקרא זה. ועיין מהר"ל גור אריה (שמות פכ"א פ"א) כמו שהטבור באמצע גוף האדם, כך לשכת הגזית באמצע בעולם, כי האמצע מקשר כל החלקים. לפי שהוא באמצע.

יושר ג' קוים והוא שורש שנעשה מקו אחד, אורך. ונעשה ג' קוים, רוחב. שורש לאורך שנעשה רוחב. ועיין רש"י (מלכים א', פ"ז פ"ח) כמין שתי אגנים היתה כל אחת וכו', העליון כפוי על התחתון, בית קיבולו למטה, והיא קרויה שבכה. ופרוש שבכה פירש המצודות שם מעשה רשת, חוטים המחברים באורך ורוחב. ועוד. עיין אפקי ים (יומא עז ע"א) אל יחסר המזג שני חלקים מים וא' יין, וכו' ומשם יוצא הגזר דין וכו', שהפסק דין יוצא מכל הג' בהסכם הג' קווי הנהגה. ובאמת אמרו (סנהדרין לו ע"ב) סנהדרין היתה כחצי גרן עגולה וכו', ושלוש שורות של ת"ח יושבין לפניו. כנגד ג' קווים. אולם עיין רמב"ן (האמונה ובטחון פ"ט ד"ה מכל הענינים) קראו מזג, כי הוא חלק ומקבל ג', וכל חמרא דלא דרי חד על תלת. והוא כנגד חגת"ם. (ועיין תנחומא במדבר ד).

שערות לשון השערה, היפך שיעור. כי כל הדברים שאין להם שיעור, שורשם באור השערות, שאין לנו בו שיעור, אלא השערה. ולכך כמעט לא עוסקים בהם כמ"ש בעץ חיים. ועיין זוה"ק (שמות קכו ע"א) וישם באגנות, כתיב חסר וא"ו, כמה דכתיב, שררך אגן הסהר אל יחסר המזג. וחסר וא"ו, צורת שערות. כי חלק הדם בדקדוק מחצה על מחצה, שיעור גמור. כמ"ש רש"י שם שבא מלאך וחלקו.

אזן תחלת חלוקה לשנים נעשה באזנים, והשורש קו וצמצום, כי למעלה מכך אור א"ס אחד. ובאזן נעשה שנים בצורת הנבראים צורת אדם, ב' אזנים. וכן צורת אות ה', המורכבת מו"ד כנודע בשער אח"פ בעץ חיים. בחינת ו"ד-ד"ו, שנים בארמית. ועיין זוה"ק (ח"ב תא ע"א) ואלין ע' נהורין ותריין נהורין דקיימי קמייהו, אינן לגו באמצעיתא דהיכלא. ועל רזא דהיכלא דא כתיב, שררך אגן הסהר אל יחסר המזג. כי סוד ע"ב, שם הוי"ה במילוי יוד"ן, ע"ב, שנים - ע. ובאוה"ע, ע' אומות, ושורשם ב', עשו וישמעאל. ישמעאל לשון שמיעת האזן, ואותיות ע"ש שבעשו גנוזים בתוך אותיות ישמעאל ובתוך אותיות שמע. כי

אור א"ס א-גן, אלופו של עולם אור א"ס הסובב, גן - מגן על כל הנבראים שבתוכו. ובסוד הקו נעשה מאחד, ג"ן, ג"ן סדרי תורה, כמו שיבואר להלן.

ועוד. אור א"ס נסתלק ונשאר רשימו בנקודה אמצעית, רושם של אור א"ס. ועיין (יומא פה ע"א) ותניא מהיכן הולד נוצר מראשו וכו', אבא שאול אומר מטיבורו, ומשלח שרשיו אילך ואילך וכו', דכל מידי ממיצעתיה מיתצר. והבן שלת"ק נוצר מהראש בחינת קו. ולאבא שאול נוצר מן הטבור, נקודת אמצע "אגן הסהר", מן הרשימו שנשאר באמצע.

צמצום ג' בחינות בצמצום. א. מחיצה. ב. סלוק. ג. תערובת. וכתיב (שמות כד, ו) וישם באגנות. ופרש"י, שתי אגנות, אחד לחצי דם עולה, ואחד לחצי דם שלמים להזות אותם על העם. והבן שבעומק שורש חלוקת הדם נעוץ באגן, בכלי, שהכלי מחלקם. ודבר זה מתגלה בהשתלשלות לתתא. בעקודים כלי אחד, ולכך אין חלוקה גמורה באורות. אולם בנקודים ישנם עשרה כלים, ולכך אף האורות חלוקים זה מזה ממש. והבן שלשון אגן מלשון מחיצה המגנת. ועיין פירוש המיוחס לרבנו סעדיה גאון לספר יצירה פ"ד, שהעולם בנוי כאגנא. ועיין היכל ברכה (משפטים) ובמדרש, לא זה גדול מזה ולא זה גדול מזה, וכו', ונראה לדעתו שבאמת לא היה שם אלא אגן אחד, וכו', אלא שאגן אחד נעשה כשתי אגנות, דהיינו שנחלק בתוכו הדם לכאן ולאן. והיינו שנעשה חלל בינתים. בחינה השניה בצמצום, סלוק היוצר חלל. וקודם החלוקה היה מעורב, בחינת שלישית בצמצום. והרי שהיה בדם כל ג' בחינות מתחלה מעורב, אח"כ לרש"י ב' כלים, מחיצה. ולהיכל ברכה, חלל.

קו הצמצום יצר אגן, והקו שבתוכו מימי האור העליון, הנכנס מן א"ס לתוך החלל, עושה את החלל לאגן של מים. וכאשר ח"ו חוטאים נעלם אור הקו ונעשה אגן של דם. ועוד. עיין כתבי הרמ"מ משקלוב (ביאור משנת חסדים, דף קיב) ע' נפש, ע' סנהדרין, והן שררך אגן הסהר, חצי הגלגל, גלית עילת ותחתית (עיין שופטים, א). ועם קו היושר שהוא אמת המים שהוא הו', הוא גלגול סוד ע"ב (גימ' חסד), כי הם מטים כלפי חסד, אך הכל ביושר.

עיגולים עיין רש"י הירש (מפשטים כד, ו) באגנת, אגן ועגן, מורים שניהם על דבר כפוף (היפך יושר) המלפף דבר אחר ומחזיק בו. ומכאן גם עכנא, נחש בארמית. כאן אגן הוא קערה, ואולי קערה בעלת תחתית קעורה וכפופה סביב סביב בלי שולים (עיין פסחים סד ע"א) דהיינו בלי בסיס, שמא יניחו הדם ויקרש המיועד לזריקה.

ועוד. עיין רש"י (מלכים א, כז פ"ח) כמין שני אגנים היתה כל אחת. אגן התחתון בית קיבולה למעלה, והוא קרוי גולה (לשון גל - עיגול) כמו שאמור בענין (לקמן פסוק מא) וגולת הכותרת (כותרת - כתר - כותר סביב כעייגול). ותרגמו יונתן,

הוטם

עשו לשון עשיה, עשוי וגמור. ולפיכך שורש אותיות שמו ע"ש.

לשון חטא, שורש לחרון אף. אגן גימ' ד"ן שורש לדין. ולכך כתיב (שמות כד, ו) ויקח משה חצי הדם וישם באגנות, בחינת דין, דם, אדום. אולם ע"י ההזאה נעשה מחטא חיטוי.

פה אורות הפה דא"ק מתפשטים עד טבורו. וכתיב (שה"ש ז, ג) שררך אגן הסהר אל יחסר המזג. מקום הטבור. ומשם ואילך מתחיל הלבשה, אבי"ע שמלביש את א"ק. והרי (לפי רוב השיטות) שתחלת הלבשה בטבור. ועיין רש"י (ישעי' פכ"ב, פכ"ד) ויהיו אגנות לשון כלי שרת שמשרתין הכהנים בביהמ"ק. לבושים. ולכך נקרא טבור אגן, ששם מתחיל ההלבשה. ועוד. עיין (בכורות לח ע"א) שפרשו המפרשים אגנו, שפתו, בחינת פה (עיין רע"ב, כלים, פכ"ה מ"ז). ועוד. עיין (פסחים ל ע"ב) הני אגני דמוחזא הואיל ותדירי למילש בהו וכו'. לישה, לשון שבפה, שע"ש כן נקראת לשון, שלשה את האותיות, בחינת דעת, כנודע. ועיין רש"י (שם מה ע"ב) שיפתא דאגנא קרי מקום לישה.

ועוד. עיין רינה של תורה (שה"ש ז, ג) שררך, הטבור שלך נראה כחסרון בבטן. אגן הסהר, כלי מלא משקה, פ', ענים שבישראל - נראים כחסרון, אבל המה גורמים להתפלל על גשמים ולהוריד.

עינים - שבירה עיין (רש"י סוטה מה ע"א) אגן הסהר, שעשוין כחצי לבנה עגולה בשורת ישביתן, כדי שיהו כולן רואין זה את זה. אולם השתא ראייה בתוך מדרגת שבירה, ולכך חצי עיגול. אולם לעת"ל עתיד הקב"ה לעשות מחול לצדיקים והוא יושב ביניהם וכל אחד ואחד מראה וכו' באצבע (תענית לא ע"א). שאז אין מראים על היקף העיגול אלא על נקודת אמצע. וזהו שלמות העיגול, תיקון השבירה. והנה האגן ראשון שבתורה ביחס לדם הנזרק. ועיין (ע"ז נ ע"ב) זריקה המשתברת, ופרש"י, משתבר ונופל טיפין טיפין. והבן שעצם הדם חלקו לשנים, חצי זרק על העם וחצי על המזבח, וזהו שורש השבירה, חלוקת הדם. ויתר על כן, הדם גופא שנזרק זריקה המשתברת.

עתיק כתיב (שמות כד, ו) ויקח משה חצי הדם וישם באגנות והם המזרקות שבהם היו זורקים את הדם על המזבח. כל זריקה מכח עתיק, מעתיק את הדבר מהכא להתם. ועיין (ע"ז לא ע"א) אגנא אפומא דחביתא, כפה מזרק ע"פ החבית.

אריך סוד החוקים שלמעלה מן הדעת וההשכלה. ועיין כתבי הרמ"מ משקלוב (ביאור הזהר, דף לג) וע"ז הסוד וישם באגנות, חצי וחצי, ושני פעמים אגן, גימ' ח"ק, שזה מה שלא נתגלה, נשאר בח"ק, ל"ב נתיבות, ונ' שערים, וכו' דרכי הוי"ה. גימ' ח"ק. וכל מי שהוא במדרגה זו, הוא בחינת אריך בדורו שאין יכולים לעמוד על דעתו.

אבא איזהו חכם הרואה את הנולד. בחינת אב המוליד, רואה את הנולד. אגן הסהר, טבור, טובה ראיתה, מכח אבא שרואה

את הנולד שקשור בטבור לאמו. ועוד. מרדכי בחינת יסוד אבא (עיין פרי עץ החיים, דרושי הפורים). ועיין ספר מעגלי צדק (אות ש) אגן הסהר עם שני הכוללים גימ' זה מרדכי היהודי שעמיד מגן על ישראל והאיר עליהם.

אמא אגנות לשון אגוני, שמירה, כאם השומרת, אור מקיף. ועיין ש"ך (שמות פכ"ד פ"ח) וישם באגנות חסר (כמ"ש בזה"ק) כתיב, להגן עליהם. וכמ"ש (סנהדרין לז ע"א) אגן, שהוא מגינה על כל העולם כולו.

ועוד. סוכה סוד אמא כנודע. ועיין תוס' (סוכה כט ע"א ד"ה מנא) מאני מיכלא לבר ממטללתא, כגון קדירות ואגני דלישה.

ועוד. עיין מהרש"א (סנהדרין לז ע"א) שררך אגן הסהר, כינה בכאן מקור הדמים ועצבוני הריון ולידת אשה, לטבור האשה ולבטנה. ואמר שמקור הדמים לא יחסר מזגם וזמן וסתם, כאגן הסהר שהיא הלבנה, דהיינו לימי החדש, שעונה בינונית ל' יום, וסתם וסת שלה מל' יום לל' יום.

ז"א בחינת קטנות ו"ק ללא ג"ר. וכתיב (ישעי' כב, כד) כל כלי קטן, מכלי האגנות ועד כל כלי הנבלים. ועוד. ז"א שם הוי"ה במילוי אלפיי"ן מ"ה. והפשוט ו', והמילוי ט"ל כנודע. ועיין רש"י (איוב לח, כח) אגלי טל, כמו אגני טל, כמין אגנות, פלגים שהטל נתון בהם, למ"ד מתחלף בנו"ן. וכן כתב בספר הנימוקים לרבי אליהו בחור, ערך אגל. ועיין זוה"ק (ח"ג במדבר קס"ה ע"ב) שית אלפי אגנין וכו', בחינת ו"ק. ועיין מדרש זוטא (שה"ש ז, ג) שררך אגן הסהר, זה השית (שיתין) שלא חסר נסכים. ועוד. ז"א, בהיותו עובר במעי אמו הטבור פתוח ופיו סתום. וכשנולד נפתח הסתום, ונסתם הפתוח. וזהו אגן, מחיצה של סיתום על טבורו (ועיין אגרא דכלה וישב).

נוק' כתיב (שמות כד, ו) ויקח משה חצי הדם וישם באגנות. אגן, כלי, נוק'. עיין רמ"ק (ערך זה) ככלי הזה שיש לו אוגן שמ-קבל הדבר הנתון בו. אין האשה כוררת ברית אלא למי שעשאה כלי (סנהדרין כב ע"ב). ועיין רש"י (במדבר כח, ו) שהביא דרשת הגמ', וישם באגנות, מלמד שטעונה כלי. ויתר על כן, נוק', קרקע עולם. ויש אגן של כלי ויש אגן בקרקע עצמה. עיין רש"י (שופטים פ"ד פי"א) אילון בצעננים, תירגם יונתן מישר אגניא, מקום מישר של בצעים וכו', כמין גומות שהמים נקבצים שם, "אגני דארעי מקרון" (קידושין סא ע"א).

ויתר על כן עיין (בכורות לח ע"א) שאמרו, ויגנו, לחלק מן המפרשים הוא בית קיבול התחתון שעליו יושב, בחינת אשה קרקע עולם. ואיתא בזה"ק (בראשית כא ע"א) ויסגר בשר (תחתניה) בעאין לאגנא בה עליה, אגן לשון להגן. וזהו שורש צורת יצירת הנוק'. ועוד. עיין מהרש"א (מגילה ו ע"א) שא"י יושבת בטיבורה של עולם. וטבריא בטיבור של א"י. ובדקות,

א"י טבורא דלבא, טבריה, טבור סתם. ■ המשך בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה - להארות, הערות, והוספות: rav@bilvavi.net

המשך מעמוד א'

למחוק את עולם ההרגשות ועל ידי כן מגיעים לשקט. זו לא דרך של התמודדות, אלא זו דרך של בריחה. זו לא דרך של בניין, זו דרך של בריחה. כנראה שמרוב הקשיים, היה יותר קל לנפש פשוט לברוח מהכל ועל ידי כן להגיע לשקט, כמו בת יענה שמכניסה את הראש לתוך החול, אבל הדרך האמתית היא לבנות את הדברים בהדרגה ולתקן אותם ולא לברוח מהם ועל ידי להשקט.

אם לרגעים מסוימים, או לזמן מסוים היא בורחת, מילא. אבל אם זה הפך להיות דרך של חיים, אז זה יביא את הנפש לידי חוסר הרגשה. לא תהיה אהבת הבעל, לא אהבת הילדים, לא אהבת ה' ולא שאר כל ההרגשות הקדושים.

שאלה: היא שואלת, בסוף, בתכל'ס זה להגיע למקום שכמעט אין רצונות סתם.

תשובה: ישאר תמיד מקום שהאדם רוצה ולא ביטל לגמרי את הרצון. אם כן, אז המקום הזה נשאר שלא לשמה, ועל זה נאמר שמתוך שלא לשמה בא לשמה. לעולם הבא אי אפשר לבטל לגמרי את הרצון, לכן תמיד נאמר שמתוך שלא לשמה יבוא לשמה.

כמה הגודל של השלא לשמה, העבודה היא להקטין אותו. בנתיים מדברים על הקטנה מאוד מאוד מדורגת ומאוד מאוד מתאימה לכל נפש.

שאלה: כיוון שכל העניין של ביטול רצונות זה דבר חדש בשבילה, אז א. כמה זמן ביום צריך לחשוב על זה. ב. האם זה מספיק בשבילה שאפילו רק תהיה מודעת לזה שזה רצון ולא הכרח לפני הביטול, שזה גם תחילת עבודה.

תשובה: השאלות יפות מאוד. כמה זמן ביום לחשוב, אם היא לא רגילה בזה, אפשר לחשוב חמש דקות ביום. המודעות שהיא רק בתחילת עבודה, זה דבר טוב מאוד להתחלה, בהמשך היא צריכה גם לפעול. כמהלך ראשון של התחלה, זו דרך נכונה מאוד שדברים חדשים לאדם בהתחלה הוא רק מעכל אותם ורק לאחר מכן הוא עושה אותם למעשה, זו הבחנה נכונה מאוד. ■ [סוף השיעור נמסר לנשים בחו"ל ע"י הטלפון]

מהארכיון של שאלות ותשובות:

שאלה שלום כבוד הרב, הייתי רוצה לקבל הבהרה לגבי ההבדל בין תהליך ההתבודדות שאתה מלמד בשיעורים לבין שיטת ההשקטה של האדמו"ר מפיאסצנה. האם מדובר על שתי שיטות שונות לכניסה לרובדי הנפש העמוקים יותר או שלמעשה אלו דרכי עבודה חופפות ו/או משלימות? האם יש מקום לתרגל את שתיהן או להתמקד בשיטה אחת?

תשובה בס"ד ישנם הבדלים שורשיים בין שיטות אלו, ננקוט ב' נקודות שורשיות. א. בדרך של האדמו"ר מפיאסצנה, ישנה נקודת דגש על התפעלות - רוח דקדושה. לעומת זאת בדרכינו העיקר בנוי על התבוננות שקטה - נשמה. כי בדרכו משתמש הרבה בכח המדמה, לעומת זאת בדרכינו העיקר לפעול עם כח שקיים במדרגת הנפש במציאות לפי ערכו. ושורשי הבדל, כי לשיטתו המכוון להגיע להתפעלות ועי"ז לחיות רוחנית עליונה. לעומת זאת לדרכינו המהלך להגיע להויה.

שאלה דרך התבודדות אני מרגיש שנכנסתי לעולם (הפנימי) שעליו הרב מדבר. התחלתי את המסע כי אני סובל מחרדות בחברה (פחד מלהיות עם אנשים). כשאני מדבר עם אנשים אני נעשה מאוד מתוח וקשה לי לנהל שיחה זורמת, למרות, כשאני מתפלל ולומד אני מרגיש שאני יכול להכנס לעולם הזה (הפנימי) וזה מעלה את העבודה שלי, אני עדין נעשה מאוד מתוח כשאני מדבר עם אנשים. האם יש אופן לחיות בעולם פנימי שלי וגם לנהל שיח עם מישהו אחר בלי לפחד? נ.ב. אני גם לא בדיוק בטוח ממה אני מפחד.

תשובה בס"ד מכיון שלעת עתה אין בירור ממה הפחד במדויק לכן נציע דרך מעשית ללא בירור עומק הנפש.

א. לעשות רשימה של אנשים שעמהם אין לך פחד לדבר, ולדבר עמהם מתוך מודעות שאין לי פחד בדיבור, ועי"ז הנפש מתחזקת לדבר עם זולתה.

ב. לרשום באופן כללי את כל הבנ"א שהנני מדבר עמהם באופן קבוע או באופן מקרי ואח"כ לדרג את הסדר מן הקל לכבד, הראשון מי שהכי קל לי לדבר אתו עד האחרון שהכי קשה.

ג. להתחיל את העבודה עם מי שהכי קל ואח"כ בהדרגה לפי הסדר הנ"ל.

ד. צורת העבודה. אם אפשר לקחת תמונה של אותו אדם ולדבר אליו בתוך חדר סגור משפט אחד קצר בבטחון, ולחזור עליו פעמים רבות עד שהינך מרגיש בטוח בעצמך.

ה. לאחר מכן ללכת לדבר עם אותו אדם את אותו משפט. כך להמשיך תהליך זה עם אותו אדם ועם אחרים בהדרגה איטית.

ו. לנסח כמה משפטים כלליים, ולחזור עליהם עם עצמך עד שאתה מרגיש בטוח בהם. ועי"ז משפטים אלו לפנות ברוב המקרים אל בנ"א, ולאט לאט להרחיב משפטים אלו. ■

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245 | USA 718..295.1245

להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון | לקחת חסות עבור עלון: info@bilvavi.net

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ - משלוח ברחבי העולם 03.578.2270 | books2270@moshebooks.com

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567 | ספרי אברמוביץ רח' קוטלר 5 בני ברק 03.579.3829